

Læreplan i norsk tegnspråk

Gjelder fra 01.08.2006

Gjelder til 31.07.2009

Utgått

Formål

Norsk tegnspråk er et visuelt-gestuet og nasjonalt språk utviklet i døvemiljøet i Norge. Språket betegnes som visuelt fordi det mottas gjennom synet og fungerer uavhengig av lyd. Det betegnes som gestuet fordi det utføres med bevegelser av hender, øyne, ansikt, øyenbryn, munn, hode og kropp. Norsk tegnspråk har geografiske og sosiale varianter.

Tegnspråkfaget skal være grunnleggende fag for læring og kunnskapstilegnelse, og er et sentralt fag for kommunikasjon, kulturforståelse, kommunikasjon, dannelse og identitetsutvikling. Gjennom tegnspråklig samhandling med andre, i arbeid med egne tekster og i møte med andres tekster, vil barn og unge innlemmes i kultur og samfunnsliv. Faget skal være med å gi elevene et grunnlag for aktiv deltakelse i samfunnsliv og arbeidsliv.

Norsk tegnspråk gjenspeiler en kultur som er preget av utstrakt kommunikasjon og kulturutveksling både nasjonalt og internasjonalt. Denne tradisjonen har bidratt til å påvirke språk, sosiale omgangsformer og perspektiver. Kulturarven er slik sett en levende tradisjon som forandres og skapes på nytt, og tegnspråkfaget skal oppmuntre elevene til å bli aktive bidragsytere i denne prosessen.

Opplæringen i tegnspråk skal bidra til utvikling av språklig selvtillit og trygghet i egen kultur. Den skal legge grunnlag for utvikling av identitet, respekt for andre kulturer, aktiv samfunnsdeltakelse og livslang læring. For døve og tunghørte elever er tegnspråklig kommunikasjon en nøkkel til aktiv deltakelse i språklig samhandling i større og mindre grupper.

Tegnspråkfaget skal legge til rette for utvikling av den enkelte elevs språk- og tekstkompetanse ut fra elevens evner og forutsetninger. Faget forholder seg til et bredt spekter av tekster i ulike sjangere, både originale tekster på tegnspråk og oversatte eller gjenfortalte tekster fra språk med annen modalitet eller fra andre tegnspråk. Tekstene kan være spontane eller forberedte. Opplæringen skal stimulere til skaperglede, opplevelse av tekster og utvikling av læringsstrategier i en sammenhengende progresjon gjennom hele det 13-årige løpet.

Norsk tegnspråk må sees i sammenheng med norskfaget. Sammen utgjør disse språkene det nødvendige grunnlaget for en opplæring av elever som skal bli funksjonelt tospråklige i det norske samfunnet. De to språkene skal også være med på å danne et grunnlag for flerspråklighet og gi muligheter for deltakelse på internasjonale arenaer.

Hovedområder

Faget er strukturert i hovedområder som det er formulert kompetansemål innenfor. Hovedområdene utfyller hverandre og må sees i sammenheng.

Norsk tegnspråk har kompetansemål etter 2., 4., 7. og 10. årstrinn i grunnskolen og

etter Vg1, Vg2 og Vg3 i studieforbereende utdanningsprogram i videregående opplæring.

I yrkesfaglige utdanningsprogram er det kompetansemål etter Vg2 og etter påbygging til generell studiekompetanse.

Oversikt over hovedområder:

Årstrinn	Hovedområder		
1.-10. Vg1-Vg3	Muntlig samhandling	Tegnspråktekster	Språk og kultur

Muntlig samhandling

Hovedområdet *muntlig samhandling* dreier seg om muntlig kommunikasjon, det vil si å lytte aktivt til, produsere og utforske tegnspråklige ytringer i en samhandlingssituasjon. Begrepet "lytte" skal i læreplanen forstås som den prosessen der en mottar og konstruerer mening. Lyttefunksjonen omfatter å kunne oppfatte gjennom alle sanser, avlese og reflektere.

Hovedområdet omhandler utvikling av ulike språklige roller og sjangere og forståelse for hvordan man tilpasser språk og form til mottaker, kommunikasjonssituasjon og til formål med teksten.

Tegnspråktekster

Hovedområdet *tegnspråktekster* dreier seg om arbeid med tegnspråklige tekster festet til ulike medier. Å lære å avlese og skape tegnspråktekster er parallelle prosesser i den enkeltes læringsforløp.

Hovedområdet omfatter utvikling av tekstkompetanse gjennom arbeid med ulike sjangere, der kravene til forståelse av sammenhenger mellom tekstenes form og funksjon øker. Hovedområdet omhandler et utvidet tekstbegrep der tekst kan være satt sammen av tegnspråk, skrift, film og bilder i et samlet uttrykk, både i egen og andres tekstproduksjon. Videre inngår opplevelse, kritisk vurdering og analyse av sammensatte tekster i hovedområdet.

Språk og kultur

Hovedområdet *språk og kultur* dreier seg om tegnspråkets formverk, innhold og status, og om hvordan språket og språkbruken har endret seg over tid. Videre dreier det seg om sammenhengen mellom uttrykksformer i tegnspråk og det samfunnet og kulturen som omgir og påvirker språket. Utvikling av forståelse for egen språkutvikling står også sentralt i hovedområdet.

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60-minutters enheter.

BARNETRINNET

1.-7. årstrinn: 2059 timer

UNGDOMSTRINNET

8.-10. årstrinn: 678 timer

STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM

Vg1: 75 timer

Vg2: 75 timer

Vg3: 75 timer

YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM

Vg1: 56 timer

Vg2: 56 timer

PÅBYGGING TIL GENERELL STUDIEKOMPETANSE FOR YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAMVg3:
113 timer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der hvor de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I norsk tegnspråk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i norsk tegnspråk innebærer evne til å delta i aktiv språklig samhandling. Det vil si å lytte aktivt til andre og uttrykke seg selv. Begrepet "lytte" skal i læreplanen forstås som den prosessen der en mottar og konstruerer mening. Lyttefunksjonen omfatter å kunne oppfatte gjennom alle sanser, avlese og reflektere. Når det gjelder sosialt samvær, arbeidsliv og deltakelse i offentlig liv innebærer kommunikasjon med andre å kunne vurdere ulike elementer i en sammensatt samhandlingssituasjon. Å utveksle tanker, meninger, erfaringer og opplevelser er grunnleggende menneskelige aktiviteter som i norsk tegnspråk blir videreutviklet gjennom systematisk opplæring i ulike muntlige sjangere.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i norsk tegnspråk innebærer å skape tekster på tegnspråk i ulike sjangere og formidle disse gjennom ulike medier.

Å kunne lese i norsk tegnspråk er både en grunnleggende ferdighet og en kulturell kompetanse. Avlesing av tegnspråk innebærer at en kan lese med forståelse, utforske og reflektere over stadig mer krevende tegnspråktekster festet til ulike medier. Dermed får de erfaringer som gir mulighet for læring og opplevelse og for å forstå seg selv og samfunnet.

Å kunne regne i norsk tegnspråk innebærer å forklare, visualisere, eksemplifisere og forstå andre symbolsystem. Det innebærer også forståelse for form, system og komposisjon, så vel som evne til logisk resonnering og problemløsning.

Å kunne bruke digitale verktøy i norsk tegnspråk innebærer å kunne bevare og formidle et tegnet budskap til ulike grupper. Digitale verktøy kan brukes i bearbeiding og videreutvikling av språket i egne og andres tekster. Det innebærer nye muligheter i tegnspråkopplæringen, i produksjon, komponering og redigering av tegnspråktekster. Bruk av digitale verktøy innebærer å kunne benytte nye lærings- og kommunikasjonsarenaer over store avstander.

Kompetansemål

Etter 2. årstrinn

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- leke, improvisere og eksperimentere med håndform, rytme, bevegelse, tegn og meningsbærende elementer
- uttrykke sine egne følelser og meninger
- fortelle sammenhengende om opplevelser og erfaringer
- samtale om hvordan valg av tegn, ansiktsuttrykk og kroppsspråk skaper ulik mening i tegnspråktekster
- lytte og gi respons til andre i samtaler og under framføringer
- delta aktivt i samtaler i små og store grupper
- samtale om personer og handling i eventyr og fortellinger

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- forstå og samtale om innholdet i enkle tegnspråktekster
- lage enkle tekster på tegnspråk
- arbeide kreativt med tekstskaping på tegnspråk
- uttrykke sine egne tekstopplevelser gjennom tegnspråk, tegninger, bilder og bevegelse

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samtale om likheter og forskjeller i ulike teksttyper
- bruke et håndalfabet
- forbinde bokstavene i håndalfabetet med de skriftlige symbolene
- forbinde talltegn med tallbegreper
- samtale om steds- og persontegn og diskutere opprinnelse til slike tegn

Etter 4. årstrinn

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samhandle med andre gjennom lek, dramatisering, samtale og diskusjoner, og praktisere regler for gruppesamtaler
- fortelle, forklare, gi og ta imot beskjeder
- forklare hvordan man gjennom språk kan krenke andre
- gi uttrykk for sine egne tanker og opplevelser om barnelitteratur, teater, filmer, dataspill og TV-programmer
- framføre tegnspråktekster for medelever
- forklare hvordan en tolk brukes

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- forstå og samtale om tegnspråktekster for barn
- oversette enkle tekster fra norsk til tegnspråk og fra tegnspråk til norsk
- lage fortellinger, poesi og sakpreget tekst på tegnspråk
- beherske et tilstrekkelig tegn- og begrepsforråd til å kunne uttrykke kunnskap, erfaring, opplevelser, følelser og egne meninger
- diskutere egne og andres tekster
- gjenkjenne og bruke de språklige virkemidlene gjentakelse, kontrast og enkle språklige bilder
- bruke digitale verktøy i arbeid med tekstskaping
- ordne tekster med tittel, innledning og avslutning
- lage fortellinger ved å kombinere tegnspråk og bilder
- drøfte noen estetiske virkemidler i tegnspråktekster

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- uttrykke tanker om tekster fra ulike tider og kulturer
- beskrive geografiske varianter av tegnspråk

- gjenkjenne og avlese svensk enhåndselfabet
- avlese og forstå noe svensk og dansk tegnspråk
- beskrive noen av funksjonene til ulike yringer og setningstyper
- samtale om noen likheter og forskjeller mellom tegnspråk og norsk
- beskrive likheter og forskjeller mellom døvekultur og norsk kultur før og nå
- gjøre rede for enhåndselfabetet, tohåndselfabetet og det samiske håndalfabetet
- beskrive møteplasser for døvekultur før og nå

Etter 7. årstrinn

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- opptre i ulike språkroller gjennom rollespill og drama, fortelling, intervju og presentasjoner
- lytte til og forstå andre, uttrykke og grunngi sine egne standpunkter og vise respekt for andres
- drøfte hvordan språk kan uttrykke og skape holdninger til enkeltindivider og grupper av mennesker
- innlede til og lede møter og diskusjoner
- drøfte og vurdere skjønnlitterære tekster med utgangspunkt i egne opplevelser og med forståelse for språk og innhold
- gi en begrunnet vurdering av andres muntlige framføringer
- presentere fagstoff med bevissthet om hvem mottakergruppen er

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gi uttrykk for forståelse av og opplevelser av lengre tegnspråktekster
- referere og oppsummere tegnspråktekster
- presentere egne erfaringer med tegnspråktekster
- strukturere og bygge opp tegnspråktekster i ulike sjangere for å skape sammenheng i den enkelte tekst
- eksperimentere med ulike tegnspråklige virkemidler og stilvarianter
- skape tegnspråktekster strukturert etter tidsrekkefølge og tema, med et rikt tegnforråd og variert setningskonstruksjon
- vurdere egne og andres tegnspråktekster
- bruke digitale verktøy i produksjon av tegnspråktekster og sammensatte tekster
- bruke bibliotek og digitale informasjonskanaler på en målrettet måte og kunne gjengi kilder de har brukt
- reflektere rundt og vurdere bruk av tegnspråk i media og digitale informasjonskanaler
- forklare opphavsrettslige regler for bruk av tekster hentet fra Internett

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- finne språklige særtrekk i sitt eget miljø og sammenligne med andre varianter av tegnspråk
- forklare noen likheter og forskjeller mellom å bruke språk spontant og forberedt
- gi eksempler på hvordan tegn dannes og endres over tid
- forstå og gjenfortelle enkle tekster på svensk og dansk tegnspråk
- gjøre rede for nordiske døve kunstnere og deres arbeider
- forstå og kunne bruke ulike tallsystemer i norsk tegnspråk
- gjøre rede for utviklingstrekk i døves historie

Etter 10. årstrinn

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- uttrykke egne meninger i diskusjoner og vurdere hva som er saklig argumentasjon
- drøfte hvordan språkbruk kan virke diskriminerende og trakasserende
- delta i utforskende samtaler om litteratur, teater og film med spesiell vekt på døvekultur
- forstå og gjengi informasjon fra svensk og dansk tegnspråk
- forstå og gjengi enkle ytringer på et tegnspråk fra et engelskspråklig språkområde
- forstå og gjengi enkle ytringer på "Internasjonalt tegnspråk"
- lede og referere møter og diskusjoner
- vurdere egne og andres muntlige framføringer
- gjennomføre enkle foredrag, presentasjoner, gjenfortellinger, rollespill og dramatisering, tilpasset ulike mottakere

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- forstå og skape tegnspråktekster i ulike sjangere
- gjenkjenne de språklige virkemidlene humor, ironi, kontraster, sammenligninger, symboler og språklige bilder og bruke dem i egne tekster
- uttrykke seg presist og med et variert og nyansert tegnforråd i ulike typer tekster
- forklare hvordan tekster i ulike sjangere kan bygges opp på ulike måter
- vurdere egne tekster og egen tekstskepning ved hjelp av kunnskap om språk og tekstlingvistikk
- bruke digitale verktøy til arkivering og systematisering av eget arbeid
- bruke ulike medier, kilder og estetiske uttrykk i egne tegnspråkfaglige og tverrfaglige tekster
- vurdere estetiske virkemidler i sammensatte tekster hentet fra informasjons- og underholdningsmedier, reklame og kunst og reflektere over hvordan vi påvirkes av språk, lyd og bilder
- forstå et utvalg tekster på svensk og dansk tegnspråk og gjengi dette som norsk tegnspråk
- bruke tegnspråktekster og annen bilde- og tekstinformasjon hentet fra bibliotek, internett og massemedier og utvise kildekritikk og referere til benyttede kilder

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for hvilke verdier og tenkemåter som kommer frem i originale tegnspråktekster
- drøfte den muntlige fortellingens rolle i vår egen og andre døvekulturer før og nå
- presentere resultatet av fordypning i to selvvalgte emner knyttet til tegnspråk som språk eller døves historie, kultur og organisasjonsliv
- gjøre rede for og sammenligne tegnspråkliges og samiske/minoritetsspråkliges rettigheter i Norden og i andre deler av verden
- forklare hvordan mening og uttrykk videreføres og endres i tekster som oversettes
- forklare hvordan tegnspråktekster er bygget opp
- drøfte endringer i døvesamfunnet i Norge i et historisk perspektiv
- beskrive likheter og forskjeller mellom ulike varianter av norsk tegnspråk og mellom ulike nordiske tegnspråk
- gjøre rede for ulikheter i slang og ungdomsspråk på tegnspråk og norsk
- drøfte spørsmål knyttet til kultur, språk og identitet
- gjøre rede for ulike arenaer hvor døvekulturen utspilles

Etter Vg1 – studieforbereende program og Vg2 – yrkesfaglig utdanningsprogram

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- mestre ulike muntlig roller i gruppesamtaler
- holde foredrag, dramatiseringer, presentasjoner, framføringer og presentere fagstoff
- drøfte krav til forberedelse av framføring når situasjonen krever bruk av tolk
- bruke relevante og saklige argumenter i diskusjoner og vise åpenhet for andres argumentasjon
- bruke kunnskap om språk og tekst i utforskende og vurderende samtaler om original tegnspråktekst

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- tolke og reflektere over innhold og form i et representativt utvalg tegnspråktekster hentet fra skjønnlitteratur og sakprosa
- gjøre rede for og bruke et bredt register av språklige virkemidler i ulike sjangere og anvende det i egen tekstproduksjon
- beskrive estetiske uttrykk i teater, film, musikkvideo, aviser og reklame, og drøfte ulike funksjoner knyttet til språk og bilde
- bruke datateknologien til å arkivere og systematisere egne tekster

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte sentrale sider ved flerspråklighet og relatere drøftingen til egen flerspråklighet
- gjøre rede for likheter og forskjeller mellom de nordiske tegnspråkene
- forklare språklige og grammatiske særtrekk ved norsk tegnspråk sammenlignet med andre språk
- beskrive og vurdere hvordan sjangere og språkvarianter i tegnspråk brukes av representanter for ulike grupper og i ulike sosiale sammenhenger
- dokumentere hvordan norsk tegnspråk har blitt påvirket og endret over tid
- beskrive og forklare uttrykksformer i døvekulturen

Etter Vg2 studieforbereende utdanningsprogram

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- presentere faglige emner og gi tilbakemelding på andres presentasjoner
- presentere et tegnspråklig tema for en målgruppe som ikke kan tegnspråk
- diskutere og reflektere rundt det å tilhøre en språklig og kulturell minoritet
- beherske og forklare prinsippene i enkel kommunikasjon på "International Sign" - IS

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- analysere tekster i ulike sjangere for å kunne ta stilling til spørsmål tekstene tar opp og verdier de representerer

- gjengi innholdet i et utvalg nordiske tekster
- analysere og vurdere hvordan døve og tegnspråk fremstilles i ulike medier
- produsere og vurdere egne tekster i ulike sjangere
- bruke digitale verktøy til å analysere egne og andres tegnspråktekster

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- vurdere språklige nyanser ved oversettelser mellom tegnspråk og norsk
- gjøre rede for utviklingslinjer i norsk og internasjonal døvehistorie
- gjøre rede for hvordan norsk tegnspråk har blitt og blir påvirket av andre tegnspråk
- vurdere sammenhengen mellom språk og identitet
- drøfte hvordan identitet kan påvirke kulturelle uttrykksformer i tegnspråkmiljø

Etter Vg3 – studieforberevende utdanningsprogram

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- fremføre et utvalg litteratur innen poesi, drama og prosa
- analysere sammenhengen mellom innhold, virkemidler og hensikt i muntlige sjangere
- avlese og kommunisere på "International Sign"
- presentere et tema fra et studieretningsfag for en målgruppe som ikke kan tegnspråk

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- analysere og sammenligne virkemidler i ulike sjangere
- beherske tekstutvikling fra ide til produkt og kunne tilpasse språk og virkemidler til ulike tekster og formål
- diskutere språklige likheter og forskjeller mellom nordiske tegnspråk
- vurdere argumentasjon i egne og andres tekster
- vurdere egen utvikling i produksjon av tegnspråktekster
- sammenligne og vurdere tekster som overføres fra et språk til et annet
- presentere resultatet av et større tegnspråkfaglig arbeid eller prosjekt

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for norsk tegnspråkpolitikk fra 1900 frem til i dag
- beskrive de nordiske lands tegnspråksituasjon og tegnspråkpolitikk
- beskrive tegnspråk utenfor Norden
- gjøre rede for forholdet mellom muntlig og skriftlig språk
- gjennomføre arbeidet med en selvvalgt fordypningsoppgave knyttet til historie og kultur og utforme den som en tegnspråktekst

Etter påbygning til generell studiekompetanse – yrkesfaglige utdanningsprogram

Muntlig samhandling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- presentere faglige emner og gi tilbakemelding på andres presentasjoner
- diskutere og reflektere rundt det å tilhøre en språklig og kulturell minoritet
- beherske og forklare prinsippene i enkel kommunikasjon på "International Sign" - IS
- presentere eller fremføre et utvalg litteratur innen poesi, drama og prosa
- analysere og vurdere sammenhengen mellom innhold, virkemidler og hensikt i muntlige sjangere
- presentere et tegnspråklig tema for en målgruppe som ikke kan tegnspråk

Tegnspråktekster

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjengi innholdet i et utvalg nordiske tekster
- analysere og vurdere hvordan døve og tegnspråk fremstilles i ulike medier
- produsere og vurdere egne tekster i ulike sjangere
- bruke digitale verktøy til å analysere egne og andres tegnspråktekster
- beherske tekstutvikling i ulike sjangere fra ide til produkt og kunne tilpasse språk og virkemidler til ulike tekster og formål
- vurdere egen utvikling i produksjon av tegnspråktekster
- sammenligne og vurdere tekster som overføres fra et språk til et annet
- presentere resultatet av et større tegnspråkfaglig arbeid eller prosjekt

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- vurdere språklige nyanser ved oversettelser mellom tegnspråk og norsk
- gjøre rede for utviklingslinjer i norsk og internasjonal døvehistorie
- vurdere sammenhengen mellom språk og identitet
- drøfte hvordan identitet kan påvirke kulturelle uttrykksformer i tegnspråkmiljø
- beskrive de nordiske lands tegnspråksituasjon og tegnspråkpolitikk
- beskrive tegnspråk utenfor Norden
- gjennomføre arbeidet med en selvvalgt fordypningsoppgave knyttet til historie og kultur og utforme den som en tegnspråktekst

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Eleven skal ha to standpunkt karakterer, én i tekstsaking og én i muntlig samhandling.
Vg1 studieforberedende utdanningsprogram	Eleven skal ha to standpunkt karakterer, én i tekstsaking og én i muntlig samhandling.
Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram	
Vg2 studieforberedende utdanningsprogram	Eleven skal ha to standpunkt karakterer, én i tekstsaking og én i muntlig samhandling.
Vg3 studieforberedende utdanningsprogram	

Påbygging til generell studiekompetanse	
---	--

Der faget går over flere år, er det bare standpunktvrdering fra det øverste nivået i videregående opplæring som framkommer på kompetansebevis eller vitnemål.

Eksamen for elever

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Eleven kan trekkes ut til eksamen i tekstsaking i tegnspråk. Eksamen i tekstsaking blir utarbeidet og sensurert sentralt. Eleven kan også trekkes ut til eksamen i muntlig samhandling i tegnspråk. Eksamen i muntlig samhandling blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram	Eleven kan trekkes ut til eksamen i tekstsaking i tegnspråk. Eksamen i tekstsaking blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eleven kan også trekkes ut til eksamen i muntlig samhandling i tegnspråk. Eksamen i muntlig samhandling blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (112 timer).
Vg3 studieforberedende utdanningsprogram	Eleven kan trekkes ut til eksamen i tekstsaking i tegnspråk. Eksamen i tekstsaking blir utarbeidet og sensurert sentralt. Eleven kan også trekkes ut til eksamen i muntlig samhandling i tegnspråk. Eksamen i muntlig samhandling blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (225 timer).
Påbygging til generell studiekompetanse	Eleven kan trekkes ut til eksamen i tekstsaking i tegnspråk. Eksamen i tekstsaking blir utarbeidet og sensurert sentralt. Eleven kan også trekkes ut til eksamen i muntlig samhandling i tegnspråk. Eksamen i muntlig samhandling blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (225 timer).

Eksamen for privatister

Årstrinn	Ordning
10. årstrinn	Se gjeldende ordning for grunnskoleopplæring for voksne.
Vg2 yrkesfaglig utdanningsprogram	Privatistene skal opp til eksamen i tekstsaking i tegnspråk. Eksamen i tekstsaking blir utarbeidet og sensurert lokalt. I tillegg skal privatistene opp til eksamen i muntlig samhandling. Eksamen i muntlig samhandling blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (112 timer).
Vg3 studieforberedende utdanningsprogram	Privatistene skal opp til eksamen i tekstsaking i tegnspråk. Eksamen i tekstsaking blir utarbeidet og sensurert sentralt. I tillegg skal privatistene opp til eksamen i muntlig samhandling. Eksamen i muntlig samhandling blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (225 timer).
Påbygging til generell studiekompetanse	Privatistene skal opp til eksamen i tekstsaking i tegnspråk. Eksamen i tekstsaking blir utarbeidet og sensurert sentralt. I tillegg skal privatistene opp til eksamen i muntlig samhandling. Eksamen i muntlig samhandling blir utarbeidet og sensurert lokalt. Eksamen omfatter hele faget (225 timer).

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskriften til opplæringsloven.